

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 5103/2020
22.04.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Слађане Накић Момировић, председника већа, Добриле Страјина и Марине Милановић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Дејан Бугарски, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, коју заступа Државно правобранилаштво, Одељење у Новом Саду, ради утврђења пуноважности усменог завештање, одлучујући о ревизији тужиле, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 641/20 од 11.06.2020. године, у седници одржаној 22.04.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиле изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 641/20 од 11.06.2020. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Новом Саду П 197/19 од 23.12.2019. године, првим ставом изреке, одбијен је тужбени захтев тужиле, којим је тражила да суд утврди да је пуноважан усмени тестамент сачињен дана ...2018. године у ... од стране оставиоца ББ из ..., преминулог ...2018. године у ... пред тестаменталним сведоцима ВВ из ..., ГГ из ... (Република ...), ДД из ... и ЂЂ из ..., а којим усменим тестаментом сву своју покретну и непокретну имовину у целости оставља АА и да суд обавезе тужену да јој накнади трошкове поступка са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате. Другим ставом изреке, одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 641/20 од 11.06.2020. године, жалба тужиле је одбијена и првостепена пресуда потврђена.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилца је благовремено изјавила ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући правилност побијане одлуке у смислу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/11...18/20), Врховни касациони суд је нашао да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности. У поступку пред другостепеним судом није дошло до пропуста у примени или до погрешне примене које од одредаба овог Закона, па нема ни повреде из члана 374. став 1. ЗПП, на коју се ревизијом указује.

Према утврђеном чињеничном стању, ББ (рођен ...1954. године), извршио је самоубиство дана ...2018. године. Пок. ББ је дана ...2018. године у ..., на прослави поводом рођендана тужиљине мајке, са којом је иначе живео, на којој су били присутни тужила, њена мајка, ВВ, ГГ и ДД, изјавио да ако му се нешто деси, сву имовину коју поседује жели да остави тужиљи. У моменту давања изјаве, сада пок. ББ је био здрав, покретан, при чистој свести и здравог разума, а и пре наведеног датума више пута је пред истим лицима говорио да сву своју имовину жели да остави тужиљи. ВВ, ГГ, ДД и ЂЂ су ...2018. године, код јавног бележника оверили изјаве, и под материјалном и кривичном одговорношћу изјавили да су дана ...2018. године у ... били присутни на прослави рођендана, када је сада пок. ББ усмено изјавио пред свима да при здравом разуму и чистој свести, своју последњу вољу – усмени тестамент, да сву своју покретну и непокретну имовину жели да остави овде тужиљи. Решењем Основног суда у Новом Саду О 4346/18 од 18.01.2019. године, прекинут је оставински поступак иза пок. ББ, а завештајни наследник, овде тужила, упућена је да против Републике Србије, овде тужене, покрене парнични поступак ради утврђивања правне ваљаности усменог завештања, јер завешталац нема других законских наследника.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, судови су применом материјалног права из члана 110. Закона о наслеђивању закључили да у овом случају нису испуњени кумулативни законски услови за пуноважност усменог тестамена и тужбени захтев одбили као неснован.

По оцени Врховног касационог суда, правилно је становиште нижестепених судова о неоснованости тужбеног захтева.

Наиме, правилно су нижестепени судови закључили да у овом случају када је ББ изрекао своју последњу вољу пред сведоцима, није било доказаних изузетних прилика због којих он није могао сачинити писмено завештање, неопходних за пуноважност таквог усменог завештања сходно члану 110. Закона о наслеђивању, као изузетне форме завештања.

Одредбом члана 110. став 1. Закона о наслеђивању („Службени гласник РС“ број 46/95, 101/03 и 6/15) прописано је да завешталац може своју последњу вољу усмено изрећи пред три истовремено присутна сведока, ако због изузетних прилика не може сачинити писмено завештање.

Из наведене одредбе Закона произилази да не постоји могућност да завешталац своју последњу вољу усменим путем изјави у редовним околностима, у којима на располагању има друге облике завештања. Сачињавање усменог завештања дозвољено је само у случају постојања објективних или субјективних околности опасних по живот (нпр. рат, поплава, пожар, земљотрес, болест, повреда и сл.), услед којих не постоји могућност сачињавања завештања у неком од осталих законом предвиђених облика. Дакле, пуноважност усменог завештања, као ванредног облика, везана је за постојање

изузетних прилика у моменту изрицања последње воље, које у овом случају нису постојале.

Пок. ББ се у моменту давања изјаве пред сведоцима није налазио у ситуацији објективно и субјективно опасној по живот, која га је онемогућила да сачини завештање у неком од других законом предвиђених облика. Његова изјава, чије се правно дејство тужбом тражи, нема карактер усменог завештања, већ изражену намеру да својом имовином располаже у корист тужиље. На супротан закључак не указује ни чињеница да је ББ дан након што је изјавио да жели да сву своју имовину остави тужиљи, извршио самоубиство, јер су за пуноважност усменог завештања од значаја изненадне, неочекиване и непредвидљиве околности у којима је изјава дата, а разлози самоубиства су остали непознати.

Изузетне прилике подразумевају поред објективне и субјективну компоненту, која се огледа у субјективном поимању завештаоца да се налази у изузетним приликама, али начело правне сигурности које упућује на рестриктивно тумачење наведене одредбе члана 110. Закона о наслеђивању, недвосмислено указује да се конкретни случај сагледава у односу на могућност сачињавања писмених облика завештања, што значи да се за пуноважност усменог завештања не може искључиво узети субјективно стање оставиоца, већ га напротив треба ценити у контексту објективног догађаја због којег би заиста могао сматрати да се налази у изузетним приликама. Према томе, сама по себи чињеница да је оставилац извршио самоубиство дан након изјаве да сву своју имовину оставља тужиљи, се и са правног становишта ревизијског суда не може подвести под изузетне прилике које би у овом случају дале пуноважност његовог усменог завештању. Стога су сви ревизијски наводи о погрешној примени материјалног права, неосновани.

Из наведених разлога, применом члана 414. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија
Слађана Накић Момировић,с.р.**

**За тачност отправка
управитељ писарнице
Марина Антонић**